

מתנ"ה

ארבעה צעדים קצרים להתמודדות במצבי לחץ

ה

היגד חיובי

נ

נשימות

ת

תנועה

מ

מגע

מגע, תנועה, נשימות ומשפט אחד – מתנה קטנה שאני נותן/ת לעצמי.

יצרה: רות ראש בן ישי

מה זה מתנ"ה?

מתנ"ה הוא כלי קצר להתמודדות במצבי לחץ. יש בו ארבעה צעדים: מגע, תנועה, נשימות והיגד חיובי. שלושה צעדים עושים עם הגוף, ואחד עם המילים שאנחנו אומרים לעצמנו. כל אות בשם היא צעד: מ-ת-נ-ה.

למה זה עובד?

בלחץ הגוף נדרך. מגע, תנועה ונשימה עוזרים לשחרר את המתח – ומשפט מחזק עוזר לראש להצטרף.

מתי משתמשים?

- לפני מבחן
- אחרי אצקה
- כשהגוף "דרוך" וקשה להירגע

כדאי לתרגל ברגע רגוע – כך ברגע של לחץ הצעדים כבר יהיו מוכרים.

מגע

מ

חיבוק ארוך, 45 שניות. אפשר חיבוק של מישהו קרוב – רק בהסכמה – ואפשר תמיד חיבוק עצמי: לשלב ידיים על החזה ולהחזיק.

איך עושים:

אפשר חיבוק עצמי

45 שניות

חיבוק ארוך

דוגמה מהחיים · משפחה

אחרי לילה של אזעקות, דני ואחותו הקטנה מתעוררים לחוצים. לפני היציאה לבית הספר אמא מחבקת אותם חיבוק ארוך, והם סופרים יחד עד 45.

תנועה

ת

מנערים את הידיים ואת הגוף, וקופצים 30 קפיצות קלות במקום. התנועה "משחררת" את האנרגיה שהלחץ צבר בגוף.

איך עושים:

30 קפיצות קלות במקום

ניעור ידיים וגוף

דוגמה מהחיים - ספורט

רגע לפני משחק הכדורסל בטורניר הבית-ספרי, נועה מרגישה רגליים רועדות. היא מנערת ידיים וקופצת 30 קפיצות קלות ליד הספסל.

נשימות

1

נושמים מהאף, נושפים החוצה מהפה, וסופרים 10 נשימות. אפשר לעשות את זה בשקט – גם בכיתה, באוטובוס או במרחב המוגן.

איך עושים:

לספור 10 נשימות

לנשוף החוצה מהפה

לנשום מהאף

דוגמה מהחיים • מבחן

המורה מחלקת את טופסי המבחן, ונועה מרגישה שהבטן מתהפכת. לפני שהיא הופכת את הדף, היא סופרת בשקט 10 נשימות: שאיפה מהאף, נשיפה מהפה.

היגד חיובי

ה

אומרים לעצמנו משפט מחזק: "אני אהוב, אני מוגן". אפשר לומר אותו בלשון שמתאימה לי: "אני אהובה, אני מוגנת".

אומרים לעצמנו:

"אני אהובה, אני מוגנת"

"אני אהוב, אני מוגן"

דוגמה מהחיים · רשתות

מישהו כתב תגובה מעליבה על התמונה של דני. הוא מניח את הטלפון, נושם ואומר לעצמו בשקט: "אני אהוב, אני מוגן" – ורק אחר כך מחליט מה לעשות.

טיפים לשימוש נכון

כמה דברים שכדאי לדעת לפני שמתרגלים מתנ"ה:

מגע רק בהסכמה. מחבקים אדם אחר רק אם הוא רוצה. חיבוק עצמי אפשרי תמיד.

מתרגלים כשרגועים. כך ברגע של לחץ הצעדים יבואו כמעט מעצמם.

לעצמי או לחבר? מתנ"ה ועש"ן ד"ק מרגיעים אותי. לחבר במצוקה חריפה עוזרים במעש"ה.

הלחץ לא עובר? אם הוא חוזר שוב ושוב – פונים ליועצת או לנאמני החוסן.

נועה אחרי האזעקה

מ + ת: היא מחבקת את עצמה 45 שניות, ואז מנערת ידיים וקופצת במקום.

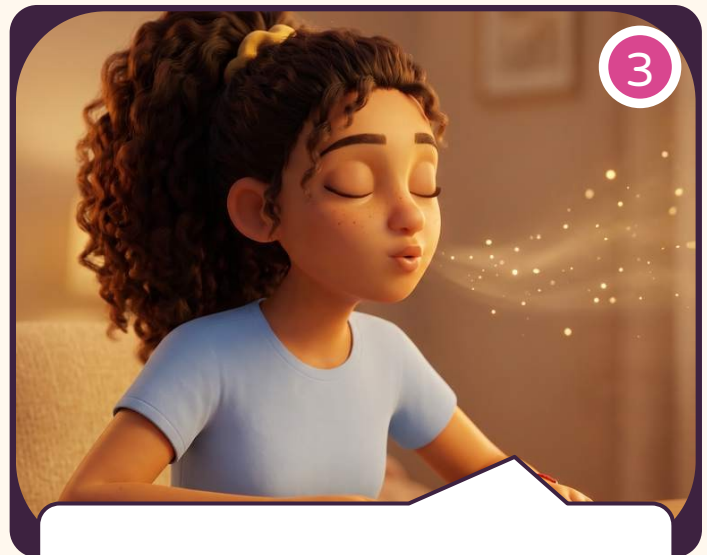
אזעקה! כולם למרחב המוגן

אזעקה באמצע הבוקר. אחרי היציאה מהמרחב המוגן, נועה עדיין רועדת.

אני אהובה, אני מוגנת

ה: משפט מחזק – והיא חוזרת לכיתה רגועה יותר.

אחת... שתיים... שלוש...

נ: נושמת מהאף, נושפת מהפה, וסופרת 10 נשימות.

תורכם: המתנה שלי

עונים לבד, בכתב. אין תשובות נכונות או לא נכונות.

1 מתי לאחרונה הגוף שלי היה "דרוך"? מה קרה?

---

2 מ – איזה מגע מרגיע אותי? (חיבוק עצמי, חיבוק ממישהו קרוב...)

---

3 ת – איפה אוכל לזוז או לקפוץ כשאני בלחץ בבית הספר?

---

4 ה – ההיגד החיובי שלי, בלשון שמתאימה לי:

---

5 מתי השבוע אתרגל את מתנ"ה ברגע רגוע?

מתנ"ה בכיס

גזרו ושמרו

מ

מגע חיבוק ארוך, 45 שניות – גם חיבוק עצמי

ת

תנועה ניעור ידיים וגוף + 30 קפיצות קלות

נ

נשימות מהאף פנימה, מהפה החוצה – 10 נשימות

ה

היגד חיובי "אני אהוב/ה, אני מוגן/ת"

זכרו: מתנ"ה לוקח דקה אחת. אם הלחץ לא עובר – פונים לעזרה.

צריכים עזרה? לא נשארים לבד

פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים וגם למחנך/ת, להורים או לכל מבוגר שאתם סומכים עליו. לבקש עזרה זה סימן לחוזק.

